

L'Ajuntament impulsa una mesura de govern per desplegar el model de casal de barri com a equipament comunitari

- » Preveu implementar el model, crear un marc que reguli els equipaments i dotar-los d'una cartera de serveis essencials comuns, combinada amb un projecte propi per a cadascun d'ells, i adaptat a les necessitats del territori on s'ubica
- » El desplegament del model es preveu fins al 2027, i la despesa econòmica prevista per aquest període suma 17.850.000€ entre el pressupost d'inversió per impulsar la transformació, i la despesa anual per al funcionament dels casals
- » Un servei de benestar i cures comunitàries s'impulsarà en vuit dels casals distribuïts en diferents districtes de la ciutat

El govern municipal ha presentat en el Consell Plenari Municipal una mesura de govern per desplegar el model de casals de barri com a equipaments comunitaris. Es tracta d'una iniciativa que té com a objectiu principal implementar el model de casal de barri arreu de la ciutat, per convertir aquests equipaments en casals de barri més comunitaris.

Prèviament a la celebració del Consell Plenari Municipal, l'alcalde, Jaume Collboni, ha presidit una recepció amb representants d'entitats i empreses que gestionen casals de barri, a la qual també ha assistit el regidor d'Educació, Pla de Barris i Persones Grans, Lluís Rabell, i el comissionat de Participació, Pedro Aguilera. Pel que fa als representants de les entitats, han participat en la trobada membres de les associacions Xarxa 210, Calaix de Cultura, IQEMBU, Federació d'Entitats Calàbria 66, Plataforma Gestió Cívica, Consell d'Associacions de Barcelona, en representació de diferents casals de barri com ara el CB Espai 210, el CB Verдум, el CB Can Travi, el CB Font d'en Fargues, el CB la Sagrera, entre altres.

Durant aquesta trobada l'alcalde ha volgut fer un reconeixement "a una feina callada que feu cada dia aixecant la persiana i ajudant a facilitar, a millorar la vida comunitària als nostres barris, als serveis de proximitat, a la dinamització associativa, en definitiva, a donar vida des d'aquesta xarxa que va néixer ja fa 20 anys i que avui aquesta mesura de govern el que pretén és tornar a impulsar". Collboni ha manifestat que la mesura suposa "fer un salt d'escala, per tenir un model compartit, per posar al dia els casals com a equipaments de proximitat que promouen aquesta vida social i associativa i convertir-los en autèntics motors i espais d'activitat i atenció als barris amb més serveis i amb més estructura".

Els casals de barri són equipaments municipals de proximitat que actuen com a promotors de la vida social i associativa del barri, amb una mirada local, inclusiva i intergeneracional, en els

quals la participació, el benestar emocional i la co-construcció dels projectes són els seus trets identitaris.

La mesura de govern planteja la creació d'un marc regulador per a la implementació d'aquest model, la definició d'una metodologia de treball específica, i una cartera de serveis essencials comuns, que es combinarà amb un projecte propi per a cadascun dels casals, en base a les necessitats del seu territori més proper i de les singularitats de cada equipament. El regidor d'Educació, Pla de Barris i Persones Grans, Lluís Rabell, durant la presentació de la mesura en el Plenari ha recordat que "en procés del disseny de la mesura s'ha incorporat la participació activa de les entitats, associacions i altres agents institucionals que ja col·laboren estretament en la dinamització dels casals de barri".

Destaca, dins d'aquesta cartera de serveis essencials comuns que incorporaran els casals, i com un dels objectius prioritaris, la creació d'un servei de benestar i cures comunitàries, que s'impulsarà en vuit dels casals distribuïts en diferents districtes de la ciutat:

- Casal de Barri La Barraca del Carmel, al districte **d'Horta-Guinardó**
- Lleialtat Santsenca Sants, al districte de **Sants-Montjuïc**
- Casal de Barri de Congrés-Indians, al districte de **Sant Andreu**
- Casal de Barri del Maresme, al districte de **Sant Martí**
- Casal de Barri de Torre Baró i de Vallbona, al districte de **Nou Barris**
- Casal de Barri de Cardener, al districte de **Gràcia**
- Casal de Barri Espai Putxet, al districte de **Sarrià-Sant Gervasi**
- Casal de Barri del Raval, al districte de **Ciutat Vella**

Aquest servei de benestar i cures comunitàries es planteja com un servei específic dels casals de barri que permeti referenciar-los com a actius mobilitzadors, articuladors i promotors del benestar col·lectiu, de la cura i de la lluita contra la soledat no volguda. Lluís Rabell ha explicat avui que "es tracta de millorar la coordinació i la coresponsabilitat entre les àrees municipals i els districtes perquè els equipaments comunitaris siguin més eficients assegurant la col·laboració entre els àmbits de drets socials, salut, cooperació i comunitat i els equips dels propis districtes."

La mesura de govern que s'ha presentat avui inicia un procés de transformació i desplegament que es preveu que s'allargui fins al 2027. La despesa econòmica per desplegar i implantar el nou model, i per al funcionament dels casals de barri, es preveu que sigui de 17.850.000€, per aquest mateix període.

Lluís Rabell ha indicat que a partir d'ara "procedirem primer a redactar una normativa municipal que defineixi el rol dels casals de barri, incloent-hi funcions, governança i funcionament; en segon lloc garantirem la participació com ho hem fet fins ara dels diferents sectors, i finalment crearem un calendari d'implantació progressiva del model".

Els antecedents i la situació actual

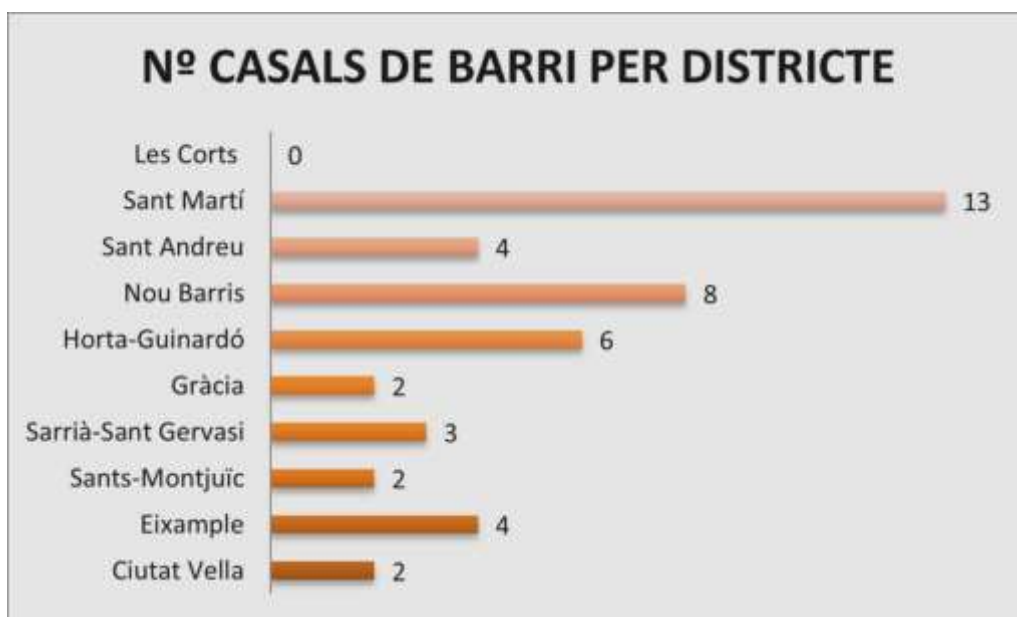
Els casals de barri existeixen a la ciutat de Barcelona des de fa aproximadament dues dècades. En els darrers anys, el creixement del nombre d'equipaments d'aquestes característiques ha estat notable, fins arribar a la xifra dels 44 casals de barri que hi ha a la ciutat actualment.

Els casals de barri són una tipologia d'equipament molt diversa pel que fa a la infraestructura, ja que trobem equipaments de van des dels 200 m² als 2.500 m², alguns d'ells amb espais singulars com poden ser cuina, hort, teatre, bucs d'assaig, etc.

En molts casos són el resultat de la lluita veïnal i associativa per millorar les condicions socials i de vida dels barris de la ciutat a través d'activitats socioculturals comunitàries, per tenir un lloc de trobada i interrelació, i on reforçar el sentiment de pertinença i la identitat del barri.

La distribució en la geografia de la ciutat dels casals és desigual, com a reflex del seu origen històric. Hi ha districtes amb un bon nombre de casals de barri, com és el cas de Sant Martí que en té un total de 13. En canvi, n'hi ha algun altre que en té menys, o simplement no en té cap, com passa a Les Corts.

Pel que fa a la gestió, la majoria d'aquests casals (el 66%) els gestionen entitats o associacions del barri a través del model de gestió cívica d'equipaments. La resta (34%) estan gestionats per empreses contractades mitjançant procediments de contractació de serveis.

El seu paper al barri és el d'un equipament de proximitat que actua com a promotor de la vida social i associativa, amb una mirada local, inclusiva, intercultural i intergeneracional. La participació, el benestar emocional i la co-construcció dels projectes són elements que identifiquen els casals de barri, sempre seguint la base del model de casals de barri comunitaris en les seves línies d'actuació.

Des de fa uns anys, i fruit de la definició del model de casals de barri comunitaris de la ciutat, estan realitzant tot un treball conjunt per posar en valor la tasca que desenvolupen als barris de la ciutat, reforçar el seu paper com a xarxa i per fer-se un lloc en l'imaginari col·lectiu.

L'evolució cap a un tipus d'equipament de proximitat motor de l'acció comunitària

La mesura de govern presentada avui vol aprofundir en el procés iniciat pels mateixos equipaments i provocar una evolució d'aquests casals cap al model d'equipaments que fan de motor de l'acció comunitària. La mesura vol també potenciar la xarxa de casals, dotar-la dels recursos i el suport necessaris perquè puguin desplegar aquest nou rol com a centres de cohesió, participació i transformació social. La finalitat és consolidar els casals de barri com a eines estratègiques per construir una ciutat més justa, inclusiva i participativa, capaç de donar resposta a les necessitats actuals i futures dels seus habitants.

Per fer-ho possible, la mesura de govern estableix tres objectius generals, que es concreten en altres tres objectius específics.

Objectius generals de la mesura de govern

1. **Establir un model de ciutat de casal de barri com a casal comunitari**, on aquests espais esdevinguin subjectes actius de la política municipal d'acció comunitària. Aquest model ha de reflectir les necessitats particulars de cada barri, fomentar la participació ciutadana i la cohesió social i assegurar-ne la implementació progressiva a tota la ciutat.

2. **Establir un marc regulador per a la implantació del model:** Desenvolupar un marc normatiu que reguli i doni suport a la implantació del model de casal de barri comunitari a tota la ciutat, el qual garanteixi que s'integrin totes les perspectives sectorials i que el model disposi d'una base sòlida per al seu desplegament efectiu en els diferents districtes i barris.
3. **Millorar la coordinació i la coresponsabilitat entre les àrees municipals i els districtes perquè els equipaments comunitaris siguin més eficients:** Assegurar que la coresponsabilitat entre l'àrea de Drets Socials, Salut, Cooperació i Comunitat i els districtes permeti dissenyar i implantar el model de casal de barri comunitari, amb la promoció d'una col·laboració efectiva que optimitzi els recursos i garanteixi la gestió eficient dels equipaments en benefici de la comunitat.

Objectius específics de la mesura de govern

Objectiu 1:

- 1.1. Identificar i analitzar les necessitats específiques de cada barri per adaptar el model de casal de barri a la seva realitat sociocultural.
- 1.2. Desenvolupar programes i activitats comunitàries en els casals que promoguin la participació activa dels veïns i veïnes, amb especial atenció a col·lectius i persones vulnerables o infrarepresentats.
- 1.3. Establir mecanismes d'avaluació contínua per monitorar l'impacte dels casals de barri en la cohesió social i ajustar-ne les accions en funció dels resultats obtinguts.
- 1.4. Desenvolupar una eina de gestió informàtica adaptada a les necessitats i a les realitats de cada casal de barri, per tal de facilitar la feina de gestió interna del dia a dia de l'equipament, la recollida d'informació per fer el seguiment dels projectes i l'execució d'accions i projectes d'una manera més eficient.

Objectiu 2:

- 2.1. Redactar una normativa municipal que defineixi clarament el rol dels casals de barri com a espais comunitaris, incloent-hi les seves funcions, governança i finançament.
- 2.2. Garantir la participació activa dels diversos sectors (educació, cultura, serveis socials, joventut, etc.) en la definició i aprovació del marc normatiu.
- 2.3. Crear un calendari d'implantació progressiva del marc jurídic, amb fases clarament definides i terminis per a la seva aplicació en els diversos barris de la ciutat.

Objectiu 3:

3.1. Crear taules de coordinació entre les àrees municipals i els districtes per assegurar la comunicació efectiva i la coresponsabilitat en la gestió dels casals de barri.

3.2. Establir mecanismes per optimitzar l'assignació i la gestió dels recursos destinats als casals de barri, assegurant-ne una distribució equitativa entre els districtes segons les seves necessitats.

3.3. Desenvolupar plans de formació per al personal dels casals de barri i altres agents comunitaris, enfocats en la gestió col·laborativa i la coordinació entre les diverses àrees municipals i districtes.

Actuacions a curt i a llarg termini

El pla de treball de la mesura de govern preveu actuacions a curt i llarg termini per anar implantant progressivament aquesta transformació dels casals de barri en espais comunitaris de cohesió social i participació ciutadana. Les accions previstes són nombroses i se centraran en diferents aspectes.

En primer lloc, en el disseny d'un pla funcional i una guia de costos. Es definiran així els principis bàsics de funcionament i operatius dels equipaments, així com una cartera de serveis essencials i una guia dels costos dels casals. També es crearà un sistema d'avaluació amb un conjunt d'indicadors que permetran avaluar l'impacte i la qualitat dels equipaments d'una forma objectiva.

Les accions també aniran encaminades a connectar els serveis dels casals de barri amb altres serveis de proximitat de caire social del territori, des de la coordinació i la col·laboració.

Els casals de barri com a casals de barri comunitaris desplegaran diferents eixos de treball: des de la vessant social i de benestar, amb el servei de benestar i cures comunitàries, i fins a la vessant de cultura comunitària per promoure la cohesió social a través de l'art i la cultura. Finalment, es desenvoluparà un eix d'organització comunitària, per fomentar la participació activa de la comunitat en la gestió i la programació dels equipaments, que han de continuar essent espais de trobada i d'empoderament de la ciutadania.

